

สรุปองค์ความรู้
โครงการ “แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพในยุคการเปลี่ยนแปลง”
วันพุธที่ 2 มีนาคม 2559 เวลา 13.00-16.30 น.
ณ ห้อง 105 ชั้น 1 อาคารมนุษยศาสตร์ 1

ประเด็นคำถามและข้อเสนอแนะ	คำชี้แจง/การตอบข้อซักถามจากวิทยากร
1. อาจารย์ประจำหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาที่ไม่มีผลงานทางวิชาการยังสามารถเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรได้หรือไม่	อาจารย์ประจำหลักสูตรของปีการศึกษา 2559 จะต้องมีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขของเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2558 ดังนี้ 1. หลักสูตรระดับปริญญาตรีจะต้องมีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 1 ชิ้น ในรอบ 5 ปี โดยไม่จำเป็นต้องเป็นผลงานวิจัย 2. หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ต้องมีผลงานทางวิชาการอย่างน้อย 3 ชิ้น ในรอบ 5 ปี อย่างน้อย 1 ชิ้นต้องเป็นผลงานวิจัย
2. ผลงานทางวิชาการสามารถจำแนกได้เป็นกี่ชนิด	ผลงานทางวิชาการในระดับปริญญาตรีสามารถจำแนกได้เป็น 4 ชนิด ดังนี้ 1. ผลงานแต่งหรือเรียบเรียงหนังสือ/ตำรา โดยต้องมีการเผยแพร่อย่างกว้างขวางไม่น้อยกว่า 4 เดือน ดังนี้ เผยแพร่ด้วยวิธีการพิมพ์โดยโรงพิมพ์ (Printing House) หรือสำนักพิมพ์ (Publishing House) หรือโดยการถ่ายสำเนาเย็บเป็นรูปเล่มหรือทำในรูปแบบอื่น ๆ 2. ผลงานวิจัยที่จะต้องมีการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการ หรือนำเสนอในที่ประชุมวิชาการและบทความฉบับสมบูรณ์ (Full Paper) ได้รับการตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุม (Proceedings) โดยไม่นับผลงานวิจัยที่เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาหรือประกาศนียบัตรใด ๆ 3. ผลงานทางวิชาการที่รับใช้สังคม และได้รับการเผยแพร่รวมทั้งได้รับการรับรองการใช้ประโยชน์ต่อสังคมไทยอย่างกว้างขวาง โดยปรากฏผลที่สามารถประเมินได้เป็นรูปธรรมซึ่งจะต้องเป็นการระบุอย่างชัดเจนว่าเป็นผลงานที่รับใช้สังคมอย่างกว้างขวาง 4. ผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น ที่ไม่ใช่เอกสารประกอบการสอน เอกสารคำสอน บทความทางวิชาการ หนังสือ ตำรา หรืองานวิจัย โดยปกติหมายถึง สิ่งประดิษฐ์หรืองานสร้างสรรค์ เช่น ผลงานด้านศิลปะ งานแปลจากตัวงานต้นแบบที่เป็นงานวรรณกรรม งานแต่งเรียบเรียงจากงานวรรณกรรมต้นฉบับ ทั้งนี้ในส่วนของคณะมนุษยศาสตร์สามารถยกตัวอย่างได้เช่น การแสดงของวง KU Wind ถ้ามีการนำเอาบทเพลงเดิมมาเรียบเรียงใหม่และจัดแสดงถือว่าเป็นผลงานทางวิชาการในรูปแบบอื่น ดังนั้นในการจัดทำบรรณานุกรมซึ่งจะบรรจุไว้ใน มคอ....ให้ระบุผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่นอย่างชัดเจนว่ามีการจัดแสดงหรือเผยแพร่โดยวิธีการใด เมื่อวันที่เท่าไร ซึ่งการเผยแพร่จะมีดังนี้ - การเผยแพร่ด้วยวิธีการพิมพ์โดยโรงพิมพ์ หรือสำนักพิมพ์ - การเผยแพร่โดยสื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ เช่น การเผยแพร่ในรูปแบบซีดีรอม ฯลฯ - การเผยแพร่โดยการจัดนิทรรศการ

ประเด็นคำถามและข้อเสนอแนะ	คำชี้แจง/การตอบข้อซักถามจากวิทยากร
3. ในการประเมินการสอนเพื่อขอยื่นตำแหน่งทางวิชาการ เป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ ในรายวิชาดังกล่าวมีผู้สอนร่วมและ ผู้รับการประเมินการสอนไม่ได้เป็นผู้เขียนตำราสำหรับสอน วิชานั้น แต่ใช้ตำราที่ใช้สอนวิชานั้นมาปรับปรุงใหม่เป็นของตนเอง สามารถกระทำได้หรือไม่	1. ตำราที่นำมาปรับปรุงใหม่มีการอ้างอิงถูกต้องตามหลักวิชาการ ก็สามารถนำมาใช้เป็นตำราประกอบในการขอตำแหน่งเป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ได้ หรือถ้าตำรา 1 เล่ม มีอาจารย์หลายท่านเป็นผู้ร่วมกันจัดทำตำราเล่มดังกล่าวอาจารย์ทุกท่านก็มีสิทธิ์ที่จะใช้ตำราเล่มดังกล่าวในการขอตำแหน่งทาง วิชาการได้เช่นกัน 2. ตำราเล่มดังกล่าวถ้าหากมีการนำปรับปรุงและระบุว่าเพื่อใช้ในการเรียนการสอนรายวิชา.....ก็ไม่สามารถนำมาใช้เป็นตำราเพื่อขอ ตำแหน่งทางวิชาการได้ ดังนั้นจึงควรแยกแยะระหว่างเอกสารประกอบคำสอน และตำรา/หนังสือ ให้ออกจากกันอย่างชัดเจน คือ ถ้าเป็นเอกสาร ประกอบการสอนหรือเอกสารคำสอนให้ระบุบนหน้าปกไปเลยว่าเป็นวิชา..... แต่ถ้าเป็นตำราให้ระบุบนหน้าปกหนังสือว่าผลิตเพื่อใช้ ทั่วประเทศ
4. ในกรณีที่อาจารย์ท่านหนึ่งเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรปี 2555 และได้รับการแต่งตั้งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ซึ่ง ณ ปัจจุบันนิสิตยังไม่จบการศึกษา แต่ใน รอบการปรับปรุงหลักสูตรปี 2560 อาจารย์ท่านดังกล่าวไม่มีคุณสมบัติที่จะเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรได้เนื่องจากไม่มีผลงานทางวิชาการจำนวน 3 ชิ้นในรอบ 5 ปี ดังนั้น อาจารย์ท่านดังกล่าวสามารถที่จะเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ให้กับนิสิตที่ศึกษาในหลักสูตรปี 2555 ต่อไปได้ หรือไม่	ถ้าหลักสูตรได้ดำเนินการแต่งตั้งไปเรียบร้อยแล้วก็สามารถเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ต่อไปได้จนกว่านิสิตจะสำเร็จการศึกษา แต่ถ้ายังไม่แต่งตั้ง บัณฑิตวิทยาลัยก็จะขอให้เลือกอาจารย์ที่มีคุณสมบัติเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2558
5. อาจารย์ใหม่ที่จบการศึกษาระดับปริญญาเอกมีสิทธิ์ที่จะ สอนในระดับปริญญาโทหรือปริญญาเอกหรือไม่	อาจารย์ใหม่ที่จบการศึกษาระดับปริญญาเอกและยังไม่มีผลงานทางวิชาการไม่สามารถสอนในระดับปริญญาเอกได้ แต่สามารถสอนในระดับปริญญาโท และปริญญาตรีได้ และเมื่อมีผลงานทางวิชาการก็ขอยื่นขึ้นทะเบียนเป็นอาจารย์บัณฑิตวิทยาลัยโดยจะนับผลงาน 1 เรื่องในรอบ 2 ปี ดังนั้นถ้าอาจารย์ ที่บรรจุเข้ามาใหม่และมีผลงานหลังจบการศึกษาระดับปริญญาเอกก็สามารถขึ้นทะเบียนเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรได้ทันที
6. ผลงานแปลหนังสือวิทยาศาสตร์สำหรับเด็ก ดีพิมพ์ มี ISBN ถือว่าเป็นสำหรับอาจารย์ในหลักสูตรได้หรือไม่	ต้องดูว่าผลงานนั้นเกี่ยวข้องกับภาระงานของอาจารย์หรือไม่ เช่น อาจารย์อยู่ศิลปนิเทศ แต่ยื่นผลงานแปลเพราะมีความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ก็ไม่สามารถใช้ผลงานเล่มดังกล่าวได้ แต่ถ้าเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรภาษาเยอรมันและแปลหนังสือสำหรับเด็กจากภาษาเยอรมันเป็นภาษาไทย แปลจากไทยเป็นเยอรมัน หรือแปลจากเยอรมันเป็นภาษาอังกฤษ ก็ให้หลักสูตรพิจารณา
7. ในกรณีที่ไปร่วมวิเคราะห์หลักสูตรกับคณะกรรมการการศึกษา และ ได้รับข้อเสนอแนะว่าขอให้หลักสูตรกลับไปพิจารณาทบทวน แต่ หลักสูตรเห็นว่าสิ่งที่ดำเนินการไปถูกต้องและครบถ้วนแล้ว จะชี้แจงกลับยังคณะกรรมการการศึกษาอย่างไร	หากทางหลักสูตรมั่นใจว่าได้ดำเนินการถูกต้อง ครบถ้วนและสมบูรณ์ภายใต้กฎระเบียบและเงื่อนไขต่าง ๆ แล้วสามารถขอยืนยันตามที่เสนอบนหลักการ เหตุผล และกฎระเบียบที่มีอยู่มาได้เลย เพราะว่าเป็นส่วนของคณะกรรมการการศึกษาจะตรวจสอบว่าทางหลักสูตรได้แก้ไขอะไรมาบ้างและในส่วนไหน ที่หลักสูตรยืนยันมาว่าขอยืนยันตามที่ได้นำเสนอก็จะพิจารณาและส่งออกไปตามนั้น และสามารถเข้าไปสืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินของหลักสูตร ต่าง ๆ ได้ที่เว็บไซต์ของงานบริการการศึกษาได้ซึ่งจะเป็นคู่มือหรือแหล่งข้อมูล เกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตรจำนวนมาก

ประเด็นคำถามและข้อเสนอแนะ	คำชี้แจง/การตอบข้อซักถามจากวิทยากร
8. ในการจัดทำคอร์แมพของรายวิชาต่าง ๆ นอกจากพิจารณาจากวัตถุประสงค์ของหลักสูตรแล้วยังสามารถพิจารณาจากข้อมูลในส่วนอื่น ๆ ได้อีกหรือไม่ เพื่อให้สามารถสะท้อนความเป็นตัวตนของบัณฑิตที่จบการศึกษาในหลักสูตรนั้น ๆ	ในการจัดทำหลักสูตรหรือปรับปรุงหลักสูตรจะต้องเริ่มต้นจากการพิจารณาถึงคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหลักสูตรนั้น ๆ เป็นตัวตั้ง แล้วจึงมาสร้าง Learning outcome ซึ่งจะต้องประกอบไปด้วยรายละเอียดต่าง ๆ ดังนี้ 1. การที่จะได้บัณฑิตตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ในหลักสูตรจะต้องเริ่มต้นตั้งแต่ตั้งกระบวนการรับเข้าว่ามีขั้นตอนและเงื่อนไขอย่างไรที่จะคัดเลือกนิสิต 2. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้สร้างคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในทุกระดับตั้งแต่ปริญญาตรี โท เอก ดังนั้นหลักสูตรอาจจะเพิ่มในบางข้อที่คิดว่าเป็นจุดเด่น โดยอาจารย์ประจำหลักสูตรหรืออาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรควรจะพิจารณาร่วมกันว่านิสิตแต่ละชั้นปีควรจะเน้นเรื่องอะไรหรืออยากจะส่งเสริมอะไรเป็นหลัก ดังตัวอย่างเช่น สมมุติว่านิสิตชั้นปีที่ 1 คิดว่าคุณธรรมจริยธรรมเป็นเรื่องสำคัญที่นิสิตชั้นปีที่ 1 จะต้องเรียนรู้ นิสิตชั้นปีที่ 2 จะเน้นเรื่องความรู้ ปัญญา และเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น ทั้งนี้หลักสูตรจะต้องพิจารณาว่ามีรายวิชาใดสามารถเน้นอะไรได้บ้างก็มอบหมายให้อาจารย์ผู้สอนในรายวิชานั้นสอดแทรกคุณลักษณะต่าง ๆ ของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร จึงสามารถสร้างบัณฑิตที่พึงประสงค์ได้อย่างครบถ้วนตลอดระยะเวลา 4 ปี
9. กองบริการการศึกษามีการจัดทำคู่มือการตรวจ มคอ.2 ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2558 หรือไม่	กองบริการการศึกษายังไม่เคยจัดทำคู่มือการตรวจ มคอ.2 ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2558 แต่ใช้วิธีการจัดการความรู้ในกลุ่มของคณะกรรมการศึกษา และความรู้ที่ได้จากการตั้งคำถามของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต่าง ๆ มาเป็นแนวทางแต่ทุกอย่างอยู่ในเกณฑ์ตามมาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษาปี 2548 และ 2558 ทั้งนี้คณะกรรมการการศึกษาจะให้ความสำคัญกับความถูกต้องของข้อมูลอาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร เช่น คำหน้าชื่อตรงกันหรือไม่ เลขบัตรประชาชนต้องเป็น 13 หลัก
10. การตรวจคำอธิบายรายวิชาในการแปลภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ บางหลักสูตรจะถูกท้วงติงจากคณะกรรมการการศึกษาว่าคำภาษาไทยและภาษาอังกฤษไม่สอดคล้องกันหรือไม่มีการแปลเป็นคำต่อคำ ควรจะมีวิธีดำเนินการอย่างไร	1. ตามแนวทางการปฏิบัติที่ผ่านมาจะยึดตามคำศัพท์ที่ราชบัณฑิตยสถานได้ประกาศให้ใช้คำศัพท์นั้น แต่ในทางปฏิบัติจริง พบว่า คำศัพท์บางคำที่ราชบัณฑิตได้แปลและกำหนดให้ใช้เป็นทางการแล้วนั้นไม่สามารถที่จะเข้าใจความหมายได้อย่างถ่องแท้เนื่องจากรากศัพท์ที่ใช้มาจากหลากหลายแหล่งข้อมูลและใช้คำอธิบายที่จะต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางจึงจะเข้าใจ ดังนั้นในการจัดทำหลักสูตรหรือปรับปรุงหลักสูตรออนไลน์ให้สามารถใช้คำอธิบายได้ ซึ่งจะขึ้นอยู่กับการพิจารณาของคณะกรรมการการศึกษาว่าคำอธิบายความหมายดังกล่าวมีความชัดเจนหรือไม่

ประเด็นคำถามและข้อเสนอแนะ	คำชี้แจง/การตอบข้อซักถามจากวิทยากร
11. ความแตกต่างระหว่างผู้สอน อาจารย์ประจำหลักสูตร ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และคณะกรรมการดำเนินงาน หลักสูตรควรเป็นชุดเดียวกันหรือไม่	1. เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษาปี 2558 จะพูดในเรื่องของอาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเป็นหลัก ซึ่งถ้าหากอาจารย์ท่านใดไม่มีผลงานทางวิชาการก็จะให้ไปใส่ในอาจารย์ผู้สอนเพราะอาจารย์ท่านนั้นเป็นผู้รับผิดชอบรายวิชาที่อยู่ในหลักสูตร เช่นเดียวกับอาจารย์ที่สอนวิชาการและให้วิชาเป็นของหลักสูตรใดก็เป็นอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรนั้น 2. ในการพัฒนาหลักสูตรจะมีคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรที่จะต้องเป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาปี 2558 ที่กำหนดให้มีอาจารย์ผู้รับผิดชอบอย่างน้อย 2 คน ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก 2 คน และวิชาชีพ 1 คน ส่วนในเกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ปี 2548 จะมีคณะกรรมการบริหารหลักสูตรเป็นองค์ประกอบรวมของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร เจ้าหน้าที่ และอาจารย์ท่านอื่น ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง แต่ไม่ได้มีการระบุสัดส่วน
12. การทวนสอบสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตรต้องมีการทวนสอบรายวิชาที่เปิดสอนในปีการศึกษา พ.ศ.2558 ทั้งรายวิชาในหลักสูตรและรายวิชาที่นิสิตเรียนนอกหลักสูตรหรือไม่	1. ในการดำเนินการทวนสอบสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตรให้ดำเนินการจากรายวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตร โดยมีหลักเกณฑ์ว่าจะต้องดำเนินการทวนสอบฯ 25 % ต่อปี เพราะหลักสูตรระดับปริญญาตรีจะกำหนดให้มีการเรียนการสอน 4 ปีการศึกษา ดังนั้นเมื่อดำเนินการทวนสอบครบทั้ง 4 ปีการศึกษา จะดำเนินการทวนสอบฯ ได้ ครบ 100% 2. หลักสูตรไม่ต้องดำเนินการทวนสอบฯ ในรายวิชาศึกษาทั่วไปที่ดูแลโดยศูนย์บูรณาการเนื่องจากหน่วยงานดังกล่าวได้ดำเนินการทวนสอบฯ อยู่แล้ว ส่วนในรายวิชาเลือกเสรีหรือวิชาอื่น ๆ ที่นิสิตไปลงทะเบียนเรียนนอกคณะฯ เป็นสิทธิของอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาดังกล่าวที่จะดำเนินการทวนสอบฯ
13. ผลงานตีพิมพ์เผยแพร่ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ นิสิต และมีการใส่ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เป็นชื่อที่ 2 สามารถนับว่าเป็นผลงานของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตรได้หรือไม่อย่างไร	สามารถนับเป็นผลงานของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตรได้
14.งานบรรณาธิการ (ทำหน้าที่ตรวจภาษาเรียบเรียงภาษาให้ใหม่และถูกต้อง พร้อมทั้งจัดทำรูปเล่ม) จัดเป็นผลงานทางวิชาการหรือไม่	ไม่นับเป็นผลงานทางวิชาการ เนื่องจากไม่ได้เป็นคนผลิตขึ้นมาแต่เป็นผู้ตรวจและให้ความเห็นเท่านั้น
15.งานวิจัยที่ทำมานาน 7 ปีแล้ว ส่งเล่มสมบูรณ์แล้ว สามารถนำมาเขียนเป็นบทความตีพิมพ์ในวารสารที่ได้รับการยอมรับได้หรือไม่	ขึ้นอยู่กับวารสารว่ารับตีพิมพ์หรือไม่
16. การบูรณาการเรียนการสอนร่วมกับการบริการวิชาการ สามารถดำเนินการในลักษณะใดได้บ้าง	การบูรณาการเรียนการสอนร่วมกับการบริการวิชาการไม่สามารถตอบได้อย่างเป็นรูปธรรมว่ามีรูปแบบใดบ้างแต่ขึ้นอยู่กับรายวิชาที่สอน ยกตัวอย่าง เช่น สอนวิชาที่เกี่ยวข้องกับ language disorder ก็จะทำให้ให้นิสิตในความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ language disorder และเมื่อได้รับเชิญให้เป็นวิทยากรก็ใช้ผลงานวิจัยและผลงานของนิสิตที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาดังกล่าวรวมถึงการนำนิสิตไปนำเสนอด้วย และที่สำคัญจะต้องบรรจุไว้ในแผนการสอนในรายวิชาดังกล่าวด้วยว่ามีการบูรณาการอย่างไรเพราะจะทำให้เกิดความชัดเจนและมีหลักฐานอ้างอิงได้

ประเด็นคำถามและข้อเสนอแนะ	คำชี้แจง/การตอบข้อซักถามจากวิทยากร
17. การส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์ในการเรียนต่อระดับปริญญาเอก ในกรณีที่ลาเรียนไม่เต็มจำนวนเวลาสามารถเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร/อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้หรือไม่	ในกรณีที่อาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ลาเรียนนอกเวลาราชการหรือลาเรียนบางส่วนไม่เกิน 10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ซึ่งยังได้รับเงินเดือนเต็ม ดังนั้นถือว่าต้องปฏิบัติหน้าที่เต็มก็สามารถเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้ ดังที่ปรากฏตามคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระบุเอาไว้ชัดเจนว่า อาจารย์ประจำหมายถึง บุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาที่มีหน้าที่หลักด้านการสอนและการวิจัยและปฏิบัติหน้าที่เต็มเวลาตามภาระงานที่ได้รับมอบหมาย หมายความว่าถ้าอาจารย์ท่านนั้นได้รับการแต่งตั้งเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรหรืออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรแล้วทำงานเต็มเวลา (ไม่ได้หมายความว่าเต็มเวลาทำการแต่เต็มเวลาคือ เต็มเวลาที่ควรปฏิบัติหน้าที่) เช่น มาร่วมประชุม มาร่วมสอน หรือว่าดูแลนิสิต ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานอุดมศึกษาปี 2548 แต่ในมาตรฐานอุดมศึกษาปี 2558 ไม่ได้มีการระบุในประเด็นดังกล่าว
18. อาจารย์ที่จ้างมาด้วยเงินรายได้ของหน่วยงานและมีสัญญาจ้าง แต่อาจารย์ท่านดังกล่าวไม่ขอรับรับเงินค่าจ้าง สามารถนับเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรหรืออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้หรือไม่	สามารถนับเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรหรืออาจารย์ผู้รับผิดชอบได้ แต่ต้องระมัดระวังในประเด็นดังกล่าวด้วยในกรณีที่จ้างหรือเป็นผู้ทรงคุณวุฒิต้องระบุภาระงานในสัญญาจ้างให้ชัดเจนว่าเป็นผู้สอน ไม่ได้มาเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร โดยเฉพาะหลักสูตรปี 2559 ในระดับปริญญาตรีอนุโลมเบื้องต้นกรณีที่มีสาขาวิชา ยกตัวอย่างเช่น คณะเกษตรมี 8 สาขา ต้องใช้อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร 24 ท่าน ซึ่งไม่สามารถหาอาจารย์ประจำหลักสูตรได้ครบ ดังนั้นจึงขอแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิสาขาละ 1 ท่าน หมายความว่าแต่ละสาขามีอาจารย์ประจำจริง 2 ท่าน และมีผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นสัญญาจ้างสาขาละ 1 ท่าน ทั้งนี้ทางสาขาก็จะต้องรับความเสี่ยงพร้อมทั้งชี้แจงกับผู้ทรงคุณวุฒิให้ชัดเจนว่าไม่สามารถที่จะไปเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรในสาขาอื่นหรือมหาวิทยาลัยอื่นได้ ส่วนหลักสูตรระดับปริญญาโทและปริญญาเอกบัณฑิตวิทยาลัยไม่ให้มีผู้ทรงคุณวุฒิโดยมีสัญญาจ้างมาเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร
19. จากเดิมเป็นหลักสูตรภาคปกติและภาคพิเศษ และจะต้องดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรเมื่อครบรอบ 5 ปี ในปี 2560 โดยจะยื่นขอปรับปรุงหลักสูตรเป็นหลักสูตรนานาชาติ นอกจากจะต้องระบุไว้ในเอกสารขอปรับปรุงหลักสูตรแล้ว จะต้องดำเนินการขออนุมัติหรือไม่	<u>ไม่ต้อง</u> แต่จะต้องให้หลักสูตรผ่านมติที่ประชุมของสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นหลักสูตรนานาชาติให้เรียบร้อยก่อน หลังจากนั้นจึงดำเนินการขออนุมัติโครงการพิเศษเนื่องจากมีการเปลี่ยนชื่อหลักสูตรและเปลี่ยนระเบียบการบริหาร ทั้งนี้การขออนุมัติหลักสูตรและการขออนุมัติโครงการจะต้องไม่ส่งมาพร้อมกัน
20. การแยกหลักสูตรต่างวิทยาเขตไปบริหารเองควรจะทำหรือไม่และมีขั้นตอนอย่างไร	สภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีนโยบายที่ต้องการจะให้หลักสูตรรวมเป็นเล่มเดียวกัน ดังนั้นการพิจารณาของคณะกรรมการการศึกษาจะไม่มีการให้ความเห็นว่าจะสามารถแยกหลักสูตรได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับพิจารณาของสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในการให้ความเห็นชอบ